

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Turcyja. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Mianowania. — Nowiny dworu. — Roboty około kolei tryestyńskiej.)

Wiedeń, 23. lipca. Dekretem ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości mianowani zostali przełożonemi: asesor sądu urbaryalnego Alexander Heller, komisarz cyrkularny trzeciej klasy Julian Zulauf, tudzież adjunkci obwodowi Michał Borzęcki, Józef Popkowiec, Edward Hillenbrandt i Józef Wisłocki; adjunktami zaś przy nięszanych urzędach powiatowych we lwowskim okręgu administracyjnym: kameralny komisarz powiatowy Franciszek Łukasiewicz i aktuarysże powiatowi Jan Schweitzer, Teofil Szapromski, Mikołaj Herasimowicz, Antoni Plutyński, Jakób Kijański, dr. pr. Paweł Schwarz, Szczepan Torosiewicz, Ferdynand Szydłowski i Stanisław Znamirowski.

— Na cześć Jego królewicz. Mości wielkiego księcia toskańskiego odbyło się w c. k. *zastępca* w Hütteldorfie polowanie nadworne, na którym był J. M. Cesarz, wielki książę, najdosłojniejszy arcyksiążęta i kilku jenerałów.

— Dziś w południe przyjmował wielki książę toskański w c. k. burgu ciału dyplomatyczne.

— Gazeta tryestyńska pisze: Z samego już widoku dworca kolei żelaznej w Tryeście można łatwo obliczyć, że ukończenie kolei żelaznej aż do portu nastąpi niezawodnie na przyszłą wiosnę. Wspaniała ta budowa przedstawia widok wspaniały; wznoszą się tu olbrzymie podbudowania i mury do magazynów i podsieni, a to na gruncie niegdyś wodą morską zalany; przeszło 2000 rąk ludzkich zatrudnia się windowaniem ogromnych kamieni, wyrównaniem parów, wysadzeniem min w powietrze i t. d. Ledwie pozostał już tylko ślad gościńca wiodącego niegdyś do szpitalu terezyańskiego, a wysoko po nad nim ciągnie się nowa droga pogórzem, wiodąca w prostym kierunku z miasta do Prosecco, lecz i tę zastąpi wkrótce nowy gościńiec, nad ukończeniem którego właśnie pracują. Rozpatriując się ze wzgórza składa się dworzec z wielkiej przestrzeni idącej wzdłuż morza, a łącznie z zabudowaniami, gościńcem, podsieniami i kanałami stanowić będzie jeden z najwspanialszych pomników budowy morskiej i lądowej obecnego stólcia.

Hiszpania.

(Tok powstania w Madrycie. — Ogłoszenie stanu oblężenia.)

Na Brukselę i Paryż nadeszły wreszcie obszerne doniesienia o wypadkach madryckich aż do 14go lipca wieczór. Dziennikowi *Independ. belge* piszą z **Madrytu** z 14go lipca: „Ministryum Espartera upadło. Escosura ułożył bardzo ostry dekret przeciw dziennikom partyi umiarkowanej i przedłożył radzie ministryalnej, gdzie O'Donnell jak najgwałtowniej występował przeciw niemu. Naprózno starał się Espartero pojednać obudwu ministrów. Udał się tedy wieczoraj zrana do pałacu, i Królowej pozostawało tylko do wyboru przyjąć dymisy O'Donnella lub Escosury. Wczoraj wieczór powołała Espartera, O'Donnella i innych ministrów do pałacu i próbowała na próżno załagodzić sprawę. Espartero, który widział dobrze, że zatrzymanie terażniejszego gabinetu aż do ogłoszenia konstytucyi jest niepodobne, podał się do dymisyi. Inni ministrowie uczynili to samo. Przez trzy godzin nalegała Królowa na Espartera, by pozostał na czele gabinetu; ale że marszałek obstawał przy swej dymisyi, zezwoliła Królowa dziś zrana o godzinie 4ej na dymisyę całego gabinetu, prócz ministra wojny O'Donnella, któremu też poleciła złożyć nowe ministryum. Marszałek przystąpił natychmiast do dzieła, i już o godzinie 9tej składali nowi ministrowie przysięgę. Espartero, który najpierw ustnie prosił Królowej o swą dymisyę, powtórzył później pisemnie tę prośbę oświadczając w niej, że nadwątlone zdrowie jego niedozwala mu piastować dłużej urzędu pierwszego ministra. Łatwo pojąć, że ustąpienie gabinetu Espartera sprawiło wielkie wrażenie w Madrycie; liczne

grupy stoją po ulicach i placach zachowując się dotąd spokojnie jeszcze. Ajenci uwijają się po ludniejszych dzielnicach, podburzając tłumy, i z wieczorem obawiają się zaburzenia. Po ulicach sprzedają bez przeszkody pamflety wzywające do broni. Część milicyi, która niechce ustąpienia Espartera, zbiera się na różnych punktach. Chciano uderzyć na alarm, ale władze przeszkodziły temu. Jenerał San Miguel złożył naczelną komendę nad helebardzistami, na jego miejsce powołano natychmiast jenerała Konehe, który rozpoczął zaraz swą służbę, i stojącemu w pałacu na straży batalionowi milicyi oznajmił mianowanie swoje z tym dodatkiem, że może odbywać straż dalej, jeśli pragnie utrzymać przywileje korony; jeśli zaś nie, wolno jej się oddalić. Wszystkie wojska są skonsygnowane. Władza miejska podała się do dymisyi i Rios Rosas przyjął ją. Dla groźnej postawy części milicyi ustawił się jeden pułk piechoty przy bramie słonecznej; plac Mayor obsadziła milicya. Prawie wszystkie sklepy przy głównych ulicach są pozamykane. Drukarni narodowej, ministrystwa spraw wewnętrznych i t. p. strzegą starannie; patrole piesze i konno przeciągają po mieście. — Szósta godzina po południu. Powracam z pałacu Kortezów. Podpisany przez 48 deputowanych wniosek wzywa prezydenta, by zwołał natychmiast Kortezy. Poparte ze strony Madoza wotum przeciw nowemu gabinetowi przyjęło 90 głosami przeciw 1. Co pocznie O'Donnell w obec tego wotum? Milicya wytoczyła działa na plac Mayor i w główne ulice. Cyrkulacya jest zakazana.

— Osmia godzina wiecz. Pomimo uchwały Kortezów Królowa zatrzymuje nowe ministryum. Walka się wszczęła, pierwsze wystrzały padły w pałacu i na placu Santo-Domingo. Wszędzie stawiają barykady. Cała Hiszpania jest w stanie oblężenia. Don Alonzo Martinez mianowany gubernatorem cywilnym. Dwaj bracia Escosury oświadczyli się za powstaniem. Nadzwyczajny dodatek do gazety ogłosił stan oblężenia. — *Godzina aziesiata.* Ogień trwa w stronie pałacu królewskiego. Pierwsze początki walki były następujące: Strzelec piesi przybyli dziś z Pardo, gdzie staraniem jenerała Ros de Olano nowy pułk ten się uformował, i zajęli teatr królewski naprzeciw pałacu królewskiego. Jestto pozyeya bardzo korzystna. Trzeci batalion „Legeros“ milicyi chciał także obsadzić teatr i przy tej sposobności zaczęła się walka. Milicyę odparło wojsko ze stratą. Idąc ulicą spotkałem sześciu z milicyi ciężko rannych. Jeden poległ. Niewiadomo mi czyli strzelec ponieśli jaką stratę. — Milicya zajmuje w obecnej chwili centrum miasta: ministryum spraw wewnętrznych, plac Mayor, kościół San Isidoro, wszystkie przyległe ulice i wszystkie balkony domów. Znaczne siły wojska skoncentrowane są w pałacu królewskim, na placu del Oriente, w gmachu ambasady francuskiej, w teatrze królewskim; na drugim końcu miasta stoi wojsko w Prado, w pałacu Kortezów, w gmachu ministrystwa wojny i w ulicach Alcalá i San Geronimo, tudzież w Buen Retiro. Słychać, że o północy załoga wyruszy, by opanować pozyeyę, które zajmuje milicya. Zapewniają, że jenerał San Miguel widząc tron w niebezpieczeństwie, lubo się podał do dymisyi, ofiarował na nowo swe usługi Królowej. Objął dowództwo halabardyerów straży pałacowej. — Zapewniają, że Saragosa na telegraficzną wiadomość o dymisyi księcia Wiktoryi oświadczyła się przeciw O'Donnellowi. W tej chwili biją na gwałt we wszystkie dzwony, ażeby mieszkańcy oświecali domy. Espartero schronił się w dom swego sekretarza Guerrea.

Gazeta madrycka z dnia 14. lipca ogłasza następujące sprawozdanie nowego ministryum przedłożone królowej:

Ministryum spraw wewnętrznych.

Najjaśniejsza Pani! Gdy ministryum pod przewodnictwem księcia Wiktoryi rozwiązane zostało dla nieporozumienia między członkami, Wasza królewska Mość poruciłaś zarząd spraw publicznych ministrom odpowiedzialnym, którzy mają zaszczyt przedłożyć Waszej królewskiej Mości to sprawozdanie. Pierwszym obowiązkiem nowego gabinetu było zgłębić bezstronnie położenie kraju w obec niepomyślnego zawikłania wynikłego z przyczyn niezliczonych, tak dawniejszych jak nowych; położenie najniebezpieczniejsze z wszystkich w jakich kraj znajdował od początku terażniejszego wieku.

Do rozdrażnienia namiętności, do sprzeczności dążeń materyalnych, do zaciętej walki stronnictw, jakie towarzyszą wszelkiej rewolucyi politycznej i po niej następują zwykły, przybyły od czasu jak ruch lipcowy w roku 1854 wziął górę, brak wszelkiego syste-

matycznego prawodawstwa politycznego i administracyjnego, odnowienie i zmiana wszystkich cywilnych urzędników publicznych; nagromadzenie kwestyi ważnych wymagających rozstrzygnięcia bądź ze socyalnego, bądź z religijnego stanowiska; wskrzeszenie wojny dynastycznej w Aragonii, morowa zaraza, drożyzna, powtórne zamachy mniej więcej niebezpieczne na porządek publiczny w całej monarchii.

Do uzupełnienia tego smutnego obrazu brakowało tylko jeszcze ostatnich insurekcji, które dążnością swą przeważnie socyalistyczną zniszczyły na tak wielki rozmiar prowincye za zwyczaj tak spokojne w środku półwyspu i naksztalt zarazy rozszerzyły się na inne prowincye wybrzeżne i wewnętrzne. Przykro nam, ale poczytujemy sobie za obowiązek powiedzieć, że wszelkie usiłowania Korteżów i członków byłego gabinetu powodujących się roztropnością, mądrością i gorliwością patryotyczną, niezdolali położyć tamy wzrastającemu z każdym dniem nawałowi tylu nieszczęść.

Ani obecność, powaga i współdziałanie parlamentu, ani wykonanie władzy nadzwyczajnej jako ostatni gabinet był opatrzony aż do ostatniego dnia swego istnienia, ani stan obłężenia utrzymywany lub na nowo zaprowadzony w wielu częściach monarchii, ani dożądanie, sprężyste i surowe działanie sprawiedliwości wojskowej wywołane koniecznością, niezdolali dotychczas przywrócić karności socyalnej i politycznej, ochronić pokój publiczny, ani zabezpieczyć na krótki czas nawet, utrzymanie materyjalnego porządku. Ten stan nieustającego przesilenia wymaga jawnie zmiany systemu w rządzie królestwa; wymaga polityki zjednoczenia i pojednania wszystkich mężów i wszystkich stronnictw trzymających się monarchii konstytucyjnej; wymaga sprawiedliwego a oraz dostatecznego i skutecznego przytłumienia żywiołów zamęcenia, które nurtają w głębi społeczeństwa lub zakłócają jego powierzchnię; wymaga nakoniec tymczasowego skoncentrowania i niezachwianej jedności władzy publicznej wywierającej swe działanie równocześnie na wszystkie punkta, z przezornością i umiarkowaniem, ale także z sprężystością i dzielnością, ażeby to działanie niewyciężało się ani przerywało; żeby się nierozproszła w usiłowaniach cząstkowych i bezowocnych; ażeby wstrząśnienie zarazem potężne i zbawienne przywróciło nakoniec zasadzie władzy zniszczoną sprężystość; ustawom poszanowanie należyte; najświętszym prawom obywatelskim gwarancję pewną; ludowi porządek moralny, monarchii pokój wewnętrzny.

W taki tylko sposób, Najjaśniejsza Pani, w obec stosunków mniej naglących i trudnych, społeczeństwo, w samej Hiszpanii lub za jej granicami, kilka już razy zostało ocalone; w taki tylko sposób narody zachowane zostały od upadku.

Rząd Najjaśniejszej Pani ma tą stałą nadzieję, że za pomocą głównego środka, który proponuje Waszej królewskiej Mości, i za pomocą innych, na które tylko pobieżnie zwrócić mógł uwagę w pośpiechu z jakim zmuszony jest wykończyć to sprawozdanie, zdola osiągnąć prędko cel wzniosły, do którego zmierza w uczuciu najpierwszego i najświętszego obowiązku wszelkiej ukonstytuowanej władzy.

Osiągnąwszy ten cel z pomocą niewyciężoną opinii, która się stanowiła w tym duchu oświadczyła, rząd pospieszy dopełnić innego obowiązku niemniej świętego i niemniej naglącego, przywracając porządek normalny, poddając swe postępowanie pod sąd Korteżów, zachowując świącie w administracji kraju i w stosunkach swych z Parlamentem te zasady uszanowania praw i zamiłowania wolności, którym terażniejsi radcy Waszej królewskiej Mości całe swe życie oddawali cześć szczerą.

Przejęci temi uczuciami i zasadami mamy zaszczyt przedłożyć uniesienie Waszej królewskiej Mości projekt dekretu następujący:

(Podpisy): Leopold O'Donnell. — Nicomedes Pastor Diaz. — Manuel Cantero. — Antonio de los Rios y Rosas. — Jose Manuel de Collado.

— Dekret królewski:

„Ze względu na nadzwyczajne stosunki, w jakich się monarchya znajduje, i na przedłożenie mojej rady ministeryjalnej dekretuję:
Art. 1. Wszystkie prowincye półwyspu i wysp przyległych ogłasza się w stan obłężenia.

Art. 2. Jenerałni kapitanowie na prowincyi obejmą przez czas stanu obłężenia i wykonywać będą władzę nadzwyczajną, jaka im się porucza na mocy jenerałnego regulaminu armii, tudzież obowiązujących ustaw i rozporządzeń.

Art. 3. Rząd wykaże się przed Korteżami z użycia i zastosowania wspomnianych władz nadzwyczajnych.

Dan w pałacu, 14. lipca 1856.

Podpisano: *Królowa.*

Kontrasygnowano: Minister spraw wewnętrznych:

Antonio de los Rios y Rosas.“

Dodatek nadzwyczajny do urzędowego dziennika *Gaceta* ogłasza następujące ordonanse:

1.

Nie mogąc już dłużej opierać się powtórnej proźbie Don Baldomera Espartera, księcia Vittoryi i Morelli, przyjmuję podanie się jego do dymisji od funkcyj prezydenta rady ministrów, a uznając z wszelką pochwałą jego gorliwość, lojalność i patryotyzm, z jakim funkcyę tę dopełniał, zastrzegam sobie korzyść usług jego w czasie stósownym.

Podpisano *Królowa.*

Kontrasygnowano: Minister wojny.

Leopold O'Donnell.

2.

Przyjmuję podanie się Jose Arias Uria do dymisji od funkcyj ministra sprawiedliwości i oddaję słuszną pochwałę jego gorliwości i lojalności w dopełnieniu tego obowiązku. (Podpisy powyższe).

W tych samych wyrazach ułożone są i inne ordonanse, które obwieszono dymisję i innych ministrów; dalej następują ordonanse z mianowaniem nowych ministrów.

W ordonansie, którym przyjęto dymisję cywilnego gubernatora prowincyi madryckiej, Kajetana Cardero, wyrażono się także z pochwałą o jego urzędowaniu. W miejsce jego mianowano Emanuela Alonzo Martinez, byłego ministra robot publicznych i członka Korteżów.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Parlament bliski odroczenia.)

London, 19go lipca. Królewska familia i dostojni goście pruscy odjechali wczoraj do Osborne, gdzie przybyli o godzinie pół do 7mej wieczór. Jej Mość Królowa odbędzie wkrótce przegląd wojsk powracających z Krymu.

Dziennik *Globe* pisze: „Jak słyhać niepozwała jeszcze stan spraw parlamentarnych, by odroczenie parlamentu mogło nastąpić już 24. b. m., jak to oznaczono z początku. Zapewne nastąpi dopiero w sobotę 26. b. m. — Jego królewicz. Mość naczelny komendant armii mianował podpułkownika James Macdonald prywatnym sekretarzem swoim. — Książę Cambridge będzie przyjmował w poniedziałek o godzinie 1. w komendanturze.“

Francya.

(Ordery jenerałom angielskim. — Rady ministeryjalne. — Hiszpanie wyjeżdżają. — Pan Persigny przybył. — Przygotowania na przyjęcie marszałka Pelissier. — Doniesienia z Hiszpanii. — Obwarowanie granic. — Uchwała statutu regencyi. — Wyznaczone nagrody na pisma. — Kupcy chińscy. — Francuscy Łazarzyci w Egipcie.)

Paryż, 19. lipca. *Monitor* donosi o mianowaniu admirała Lyons kawalerem wielkiego krzyża legii honorowej, kontradmirała Dundas i jenerał-poruczników Colin Campbell i Williams wielkimi oficerami, trzech angielskich jenerał-majorów komandorami, a dwóch podpułkowników oficerami legii honorowej. — Podczas nieobecności Cesarza odbywa rada ministeryjalna co poniedziałek, środa i piątek posiedzenia w hotelu ministra sprawiedliwości, który też prezyduje w radzie. — Jenerał hiszpański Prim, który znajdował się w kapielach we Francyi, odjechał już także do Hiszpanii. — Książę Musuri, były dowódca legii greckiej w Krymie przyłączony do armii rosyjskiej, przyjechał do Paryża. — Książę Lucyan Napoleon Bonaparte i francuski ambasador w Londynie, p. Persigny, przybyli wczoraj zrana z Dowru do Kaletu.

Znaczna liczba Hiszpanów, należących do różnych partyi, opuściła dziś i wczoraj Paryż, by udać się do Hiszpanii. Między tymi znajduje się jenerał Ortega, który po wypadkach w roku 1854 opuścił Hiszpanię. — Hiszpański ambasador w Paryżu, p. Olozaga, odjechał wczoraj wieczór do Eaux Bonnes. Odjazd ten miał nastąpić jeszcze 14go b. m., ale ambasador odłożył go dla ostatnich wypadków w Madrycie. Sądza powszechnie, że p. Olozaga będzie musiał wkrótce odjechać do Hiszpanii. — Dziennik *Pays* zapewnia, że ostatnie wiadomości z Hiszpanii, wyjawszy Aragonię, niesą zatrważające. Nowa Kastylia, Gallicya, Estremadura, Katalonia, Granada i Walencya pozostały spokojne.

Marszałka Pelissier powita w Marsylii w imieniu Cesarza jenerał Espinasse. Oprócz tego udadzą się także do Marsylii marszałkowie Canrobert i Bosquet, by znajdować się na bankiecie zapowiadzanym na cześć naczelnego wodza krymskiego. Pułkownicy pułków krymskich, które stoją załoga w Luneville, Besançon i Dijon, prosili Cesarza, by w powrocie z Płombières odwiedził wspomniane miasta. Rada gminna Besançonu przeznaczyła 20.000 franków na uroczyste przyjęcie Cesarza.

— *Constitutionnel* pisze:

„W obec wypadków, których Hiszpania stała się widownią, postanowił rząd francuski chwycić się środków przezorności. Minister wojny wydał rozkaz do pułków niektórych, by się ku granicy ściągali. Mylnie jednak donoszą dzienniki niektóre, jakoby chodziło o wystawienie korpusu obserwacyjnego w liczbie 25.000 żołnierza.“

— 20. lipca. „*Monitor*“ ogłasza dziś potwierdzoną od Cesarza uchwałę senatu względem rejencyi cesarstwa, której treść podaaliśmy już w swoim czasie. Oprócz tego zawiera mianowania w departamencie sprawiedliwości, jako też mianowanie szefa sztabu armii orientalnej, pułkownika Auger, jenerałem brygady.

— Pan Ludwik Fould, brat ministra finansów, oznajmił akademii napisów i literatury pięknej, że zamysła wyznaczyć nagrodę w sumie 20.000 franków, którą przyznać ma akademii autorowi najlepszej „Podręcznej historii sztuki i kunsztów przemysłowych przed Periklesem.“ Do przysłania rękopisów ma być wyznaczony trzyletni termin, a nagroda, jeśli żadne z nadesłanych dzieł nieokaże się godnym jej, może być w stosownym razie rozdzielona pomiędzy autorów, których pisma stosunkowo za najlepsze uznane zostaną. Nagroda Goberta, którą nadaje ta sama akademii, przyznana została panu Haureau, który miał pierwiej posadę przy bibliotece cesarskiej, ale potem ustąpić musiał, ponieważ niechciał złożyć przysięgi nowej dynastyi. Uwieńczone pismo niema zresztą żadnej styczności z polityką, lecz stanowi tylko dalszy ciąg wielkiego dzieła: „Gallia Christiana.“ — Chińska familia, która chce urządzić tu magazyn herbaty przy ulicy St. Honoré, przybyła do Lugdunu. — Podług do-

niesień z Egiptu pozwolił wicekról francuzkim Łazarzynom wybudować kościół i klasztor swej reguły w Mansurah na gruncie tego samego domu, który służył za więzienie Śtemu Ludwikowi.

Niemce.

(Przejazd dostojnych osób. — Nowe uniformy urzędników w Hessyi. — Szczegóły rozruchu studentów Heidelberskich.)

Jej Mość Królowa Danii udała się dnia 16. po czterodniowym pobycie w Mnichowie, w dalszą podróż do Ischl.

— Jej królewicz. Mość Aleksandryna Wielka księżna Meklenbursko-Schweryńska przybyła z Maryenbadu do Berlina.

— Jego królewicz. Mość książę Gustaw Wasa przybył dnia 18. z Pragi do Drezna i odjechał ztamtąd znowu dnia 19. zrana.

— Kanclerz państwa hrabia Nesselrode i generał książę Gorczałow przybyli z Petersburga, a saski poseł przy dworze francuskim, baron Seebach z Paryża do Frankfurtu.

— Francuski poseł przy dworze berlińskim, margrabia de Moustier udał się dnia 18. do Paryża.

— W kąpielach w Homburgu bawi od kilku dni hr. Morny z całą swą świtą a hr. Walewski odwiedza często z Homburga Frankfurt i zabiera osobistą znajomość z tutejszymi członkami dyplomacji.

— Dwa już zapowiedziane rozporządzenia względem nowego uniformu urzędników cywilnych w Hessyi elektoradnej wyszło już dla pięciu z pierwszych rang urzędniczych.

— O rozruchach studentów w **Hejdelbergu** podaje *Allg. Ztg.* następujące jeszcze szczegóły: „Dnia 15. lipca postanowił ściślejszy senat akademicki w Hejdelbergu rozwiązać istnące tam korporacje studentów. Zwierzchności akademickie nie uznawały nigdy wyraźnie tych stowarzyszeń, lecz tylko je tolerowały. Od niejakiego czasu, a mianowicie tego lata przybrały stowarzyszenia te charakter niebezpieczny. A chociaż studenci korpusowi stanowili zaledwie piątą część ogółu studentów, jednak rościli sobie prawo do reprezentowania całego grona, a nieswornem i pełnem zarozumienia postępowaniem oburzali uczucia przeważnej większości studentów. Wszelkie ze strony zwierzchności akademickich napomnienia i ostrzeżenia były bezskuteczne i zdawały się jeszcze tem bardziej uzuchwalać uporczywych. Senat ściślejszy widział się być nareszcie zmuszony wykluczyć z uniwersytetu za pokrzywdzenie pewnego studenta nienależącego do stowarzyszenia i za ciężką obrazę obcego, tymczasowo przebywającego ucznia — trzech głównych winowajców, i wtenczas doszła niesworność studentów korpusowych do takiego stopnia, że zwierzchność uznała niezbędną już konieczność surowego skarcenia i zapobieżenia dalszemu złemu, zwłaszcza że dopuścili się zdróżności zasługującej na karę niezwłoczną. Podczas takzwanego komitetu uroczystego trzech wykluczonych, dopuścili się studenci korpusowi w sąsiednim mieście Ladenburgu tak obraźliwego postępu w obec mieszkańców tamtejszych, że musiano dzwonić na gwałt i napaść przemocą odeprzeć. Zdróżność ta powtórzyła się wieczór, a mianowicie także przed pomieszkaniem prorektora w Hejdelbergu i tylko za wdaniem się i silną pomocą ze strony władz miejscowych zdołano zapobiedz groźnemu starciu się studentów korpusowych ze studentami nienależącymi do stowarzyszenia. Dla zapobieżenia zaś dalszych ekcesów władze szkolnej ściągnięto 16. lipca jedną kompanię piechoty z Manhajmu, a niektórym od dawniejszego już czasu znanym wicherzycielom odjęto prawo obywatelstwa akademicznego.“

Na tablicy czarnej zaś wystawiono następujące obwieszczenie: „Wszystkie korpusa rozwiązują się, a odtąd nastąpi za należenie do stowarzyszenia taka kara, jaką na sejmie związkowym uchwalono, to jest relegacja zaostrzona. Zakazuje się noszenie wstążek, czapek i innej odznaki i uważane to będzie za należenie do stowarzyszenia. Ostrzega się też przed wszelkiem zbiegowiskiem. — Żadnemu ze studentów nie wolno bez szczególnego pozwolenia urzędu uniwersyteckiego przekroczyć urzędowego powiatu hejdelberskiego.“

Turcyja.

(Poseł sardyński zawierzyłniony. — Marszałek Pelissier przybył. — Względny na kupców w Krymie. — Jenerał Murawiew oczekiwany w Tyflidzie.)

Do Marsylii zawinął okręt „Simois“ z wiadomościami z **Konstantynopola** sięgającymi do 10. lipca. Nowy sardyński pełnomocny minister przedłożył swoje listy wierzytelne. Minister wojny Rudzi-Basza przyjmował marszałka Pelissier za przybyciem jego do Konstantynopola. Ethem Basza, wysłany ze strony Sultana i Kiamil Basza, który przemawiał w imieniu Porty, składali życzenia naczelnemu dowódcy armii orientalnej. Potem przedstawił ambasador francuzki marszałka Pelissier Sultanowi. Jego Ces. Mość przyjął gościa jak najserdeczniej i wyraził w najczulszych wyrazach podziękowanie swoje za dzielną pomoc, jaką Cesarz Francuzów i marszałek uczynili Turcyi w ciągu ostatniej wojny. Dnia 12. lipca miała się odbyć wielka rewia, a potem bankiet na 110 osób w pałacu Dolma-Bageze. Bankiet zapowiedziany został na czwartek. Odjazd marszałka Pelissier, jako też jeneratów Duchesne, La Marmora i Sol, a zarazem 44., 94. i 17go pułku liniowego z batalionem strzelców miał nastąpić 14. lipca. Jeneralny intendant Blanchet przybył do Konstantynopola z poleceniem, by zamknął sprawy administracyjne armii francuzkiej. Fregata „Didon“ pozostała w Kamieszy, gdzie stało 20 rosyjskich i angielskich okrętów handlowych, które salutowały marszałka w chwili odjazdu jego z Krymu. Rosyianie przyrzekli zostawić kupcom w Kamieszy sześć tygodni czasu do

wywiezienia swoich artykułów. — Jenerała Murawiewa oczekują w Tyflidzie, gdzie koncentrują się masy wojska do wyprawy na Kaukaz.

Afryka.

(Handel przewozowy w Egipcie. — Stosunek wicekróla do Sultana.)

Z **Aleksandryi** piszą dziennikowi *Times* z 8. lipca: „Handel przewozowy w Egipcie nabiera z każdym rokiem większego znaczenia. W ostatnim półroczu przewieziono 6,165,636 funtów szlachetnych kruszców, a 793,570 funtów w towarach z Anglii i do Anglii, 317,420 funtów z Francyi i do Francyi; 4457 funtów z Austrii i odwrotnie; 18,921 funt. z Włoch i do Włoch; 609 funt. z Hiszpanii i odwrotnie, i 15,000 funt. z Turcyi i do Turcyi.“

— Stosunek wicekróla do Sultana polepszył się znacznie w ostatnim tygodniu. W kilka dni po przybyciu Reszyda Baszy, zawinął tu paropływ Sultana, który przywiózł szaty honorowe i szablę dla Saida Baszy, tytuł Baszy również szablę honorową dla jego syna, a oprócz tego 3 własnoręczne listy Sultana, które w przytomności najwyższych władz i wojska odczytano. Syn Baszy, który dostąpił takiego zaszczytu, ma dopiero 3 lata i wbrew zwyczajom krajowym wychowuje go Angielka, która też była przy nim wtedy, gdy w obecności władz i wojska ożajmiono mu łaskę Sultana.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Z **Madrytu** otrzymano z dnia 20. lipca, 11. god. przed południem następujące dalsze doniesienia telegraficzne o ostatnich wypadkach. Porządek i spokój przywrócono zupełnie, dzięki dzielności wojska i naczelnika armii hrabii O'Donnell. Czterdzieści ośm godzin trwała zacięta walka na ulicach Madrytu. Espartero wyjechał ze stolicy, na prowincyi panuje jeszcze spokojność.

London, 22. lipca. Lord Palmerston wzbraniał się w izbie niższej dać bliższe wyjaśnienia w sprawie mianowania nowego ambasadora do Ameryki. Mocję Roebuck'a zawierającą wotum nagany za uchylene jenerała Beatson odrzucono większością 71 głosów przeciw 21.

Paryż, 23. lipca. *Siecle* donosi, że rząd angielski dnia 21. b. m. otrzymał depezę z Madrytu, które w mniej pomyślnem świetle wystawiają położenie O'Donnella. Lord Howden, ambasador angielski w Madrycie otrzymał natychmiast rozkaz udać się na Saragosę do Madrytu. (*Lit. koresp. austr.* podając powyższą depezę sądzi, że zaszła pomyłka w telegrafowaniu i zapewne lord Howden otrzymał rozkaz udać się z Madrytu do Saragosi.)

Tryest, 23. lipca. Listy z Montenegro potwierdzają wiadomość o najeździe Mirka Petrovica z siłą 10,000 ludzi na posiadłości plemienia Kuci, któremu zabił 80 ludzi, popalił domy i zabrał liczną trzodę, którą się podzielili Czernogórcy.

Kurs wowski.

	Dnia 25. lipca.		gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	41	4	44		
Dukat cesarski	4	46	4	49		
Półimperya ¹ zł. rosyjski	8	14	8	18		
Rubel srebrny rosyjski	1	35	1	36		
Talar pruski	1	29	1	30 ^{1/2}		
Polski kurant i pięciozłotówka	1	10	1	11		
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } bez	81	30	82	10		
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne } kuponów	76	18	76	45		
5% Pożyczka narodowa	84	30	85	20		

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	Dnia 25. lipca	
	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	81	45
„ przedał „ „ 100 po	82	15
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	—	16

Wiedeński kurs papierów.

	Dnia 22. lipca.		
	za sto	83 ^{1/4} 8 ¹⁶ 85	w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	85 84 ¹⁵ / ₁₆ 7 ⁸ / ₈	83 ^{3/16}
detto pożyczki narod.	5%	—	84 ^{13/16}
detto z r. 1851 serya B.	5%	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	—	—
Obligacye długu państwa	4 ^{1/2} %	—	—
detto	4%	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	—	—
detto detto detto	3%	—	—
detto detto	2 ^{1/2} %	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	241	241
detto detto z r. 1839	—	121 ^{1/2}	121 ^{3/8}
detto detto z r. 1854	—	105 105 ^{1/4}	105 ^{1/16}
Obl. wiedeń. miejskiego banku	2 ^{1/2} %	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto galicyjskie i węgierskie	5%	76 ^{5/8} 3 ^{1/4} 77	76 ^{7/8}
detto krajów koron.	5%	—	—
Akeye bankowe	—	1095 1094	1095
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	—	581 ^{1/4}	581 ^{1/4}
Akeye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem. 381 ^{1/4} 380 ^{1/2}	—	—	381
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	—	—	—
Akeye kolei żel. Głognickiej na 500 złr.	—	—	—
Akeye kolei żel. Edynburgskiej na 200 złr.	—	—	—
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr. 258 258 ^{1/2}	—	—	258 ^{1/2}

	za sto	w przecięciu.
Akeye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zlr.	591 5/4	593
Akeye austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 zlr.	430 432 1/2	431 1/4
Galic. listy zastawne po 4% na 100 zlr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 22. lipca.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	85	85 2 m.
Augsburg za 100 zlr. kur.	102 3/4 5/8 l.	102 5/8 uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl.	101 3/4 3/4 l.	101 3/8 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	119	119 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	75 3/8 l.	75 3/8 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	102 1/4 1/4 l.	102 1/4 2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10—3 2 1/2	10—3 3 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	102 1/2 3/8 1/2 l.	102 1/2 2 m.
Marsylia za 300 franków	119 1/4 1/8	119 3/8 2 m.
Paryż za 300 franków	119 1/2 3/4	119 5/8 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	266 267	266 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	T. S.
Cesarskie dukaty	—	Agio.
Dukaty al marco	—	Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 23. lipca o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 85 1/16—85 1/8. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 89. — 90. Lomb. wen. pożyczki z 5% 91—92. Obligacje długu państwa 5% 83 1/16—83 1/16, detto 4 1/2% 72 3/4—73, detto 4% 65—65 1/4, detto 3% 50—50 1/4. detto 2 1/2% 41 1/4—41 1/4, detto 1% 16 1/2—16 3/4. Oblig. Glogn. z wypłata 5% 95—96. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 93—94. Detto Peszt. 4% 93—94. Detto Medyol. 4% 91 1/2—92. Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 87—87 1/2. Galic. i węgier. 5% 76 1/2—77. Detto innych krajów koron. 81—81 1/2. Obl. bank. 2 1/2% 61—62. Pożyczka loter. z r. 1834 240—241. Detto z r. 1839 121 1/4—121 1/2. Detto z r. 1854 105—105 1/4. Renty Como 13 3/4—14.

Galic. list. zastawne 4% 80—81. Póln. Oblig. Prior. 5% 87—87 1/4. Glognickie 5% 80—81. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 82—83. Oblig. Lloyd'a (w srebrze) 5% 89—90. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 275 frank. za szt. — —. Akeye bank. narodowego 1194—1196. Akeye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 381—381 1/4. Akeye niż. austr. tow. eskomp. 116—116 1/2. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 258—259. Detto póln. kolei 285—285 1/4. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 348—348 1/4. Detto tow. żegl. parowej 592—594. Detto 13. wydania 565—566. Detto Lloyd'a 429—430. Peszt. mostu łańcuch. 66—67. Akeye młyn. parowego wiedz. 92—94. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 20—22. Detto 2. wydania 33—35. Esterhazego losy 40 zlr. 69—69 1/2. Windischgrätz losy 23 1/4—23 1/2. Waldsteina losy 23 1/2—23 3/4. Keglevicha losy 10 3/4—11. Ks. Salma losy 39—39 1/2. St. Genois 37—37 1/2. Palfego losy 39—39 1/2.

Amsterdam 2 m. 85. — Augsburg Uso 102 3/8. — Bukareszt 31 T. 266. — Konstantynopol 31 T. —. — Frankfurt 3 m. 101 3/4. — Hamburg 2 m. 75 3/8. —. — Liwurna 2 m. — l. — Londyn 3 m. 10.3. — Medyolan 2 m. 102 1/4. — Paryż 2 m. 118 3/4. — Cesarskich ważnych dukatów agio 6 1/2—6 3/4. Napoleondor 8 1 1/2—8 2. — Angielskie Sover. 10 4—10 6. — Imperya ros. — 8 17.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 25. lipca.

Oblig. długu państwa 5% 83 1/2; 4 1/2 —; 4% —; 4% z r. 1850 —. 3% —; 2 1/2% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 zlr. —; z r. 1839 121 1/4. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akeye bank. 1096. Akeye kolei póln. 2847 1/2. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie 260. Dunajskiej żeglugi parowej 594. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akeye niższo-austr. Towarzystwa eskompotowego à 500 zlr. — zlr.

Amsterdam l. 2 m. 85 1/8. Augsburg 102 3/8 3 m. Genua 119 l. 2 m. Frankfurt 101 3/4 2 m. Hamburg 75 1/2 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10 — 4. 2 m. Medyolan 102 1/2. Marsylia 119 5/8. Paryż 119 3/4. Bukareszt 266. Kon-

stantynopol 472. Smyrna —. Agio duk. ces. 7. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 77. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 105 7/16. Pożyczka narodowa 85 1/4. C. k. austr. akeye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akeye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 380 3/4.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. lipca.

Hr. O'Donnel Hen., c. k. szambelan, z Belza. — Br. Brückmann Hen. z Wołoszczy. — PP. Kupecki Edw., z Domażyra. — Krajewski Nik., z Turzego. — Sadowski Hier., ze Złoczowa. — Łaczyński Hyp., z Liska. — Onyszkievicz Adr., ze Złoczowa. — Obniski Wik., z Mycowa. — Zarzycki Tytus, z Chotyłuba. — Sokołowski Jul., z Baranycze.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. lipca.

Hr. Cettner Eug., do Złoczowa. — Hr. O'Donnel Hen., c. k. szambelan, do Milatyna. — Hr. Karnicki Feliks, do Itoguźna. — Hr. Baworowski, do Tarnopola. — PP. Paygert Józef, do Sidorowa. — Leszczyński Józef, c. k. radca sądu krajow., do Złoczowa. — Rosnowski Fran. Ksaw., do Tatarkowic. — Kadłubiski Adr., do Tetewezyc. — Takaesy de Bersa Konst., c. k. rotmistrz, do Narajowa. — Kupecki Edw., do Domażyra. — Kawecki Wik., do Bonowa. — Dolński Józef, do Komarna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 24. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	327.36	+ 11.2°	83.6	zachodni	sl. pogoda
2. god. popoł.	327.39	+ 19.0°	52.0	południowy	ci. pochmurno
10. god. wiecz.	327.36	+ 13.4°	78.4	"	ci. pogoda

T E A T R.

Dziś: Przedstawienie niemieckie. Jeżeli pogoda sprzyjać będzie, na górze Franciszka Józefa: *Akademia dramatyczna* ustępy z oper: „Die Stumme von Portici“, „Tankred“, „Precjoza“, „Lucia di Lammermoor“ i „Wilhelm Tell.“
W razie niepogody w zabudowaniu teatralnem opera: „Guttenberg.“

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

Dnia 28. lipca: Wyzierzawienie propinacji miejskiej w Mikołajowie. — Wyzierzawienie dochodów miejskich w Kamionce Strumiłowej. — Licytacja na dostawę żywności dla wojska w Brzeżanach. — Wyzierzawienie propinacji piwa w Starem mieście. — Relicytacja do wydzierżawienia myta stacji Rieczpolskiej w Przemysłu.

Dnia 29. lipca: Wyzierzawienie dochodów targowych w Samborze. — Wyzierzawienie dochodów miejskich w Kamionce Strumiłowej.

Dnia 31. lipca: Wyzierzawienie Drohobyckiej trafiki tytoniu w Samborze. — Wyzierzawienie folwarku Szade w Samborze. — Licytacja na budowę gościńca w Stanisławowie. — Licytacja na restaurację gościńca w Zaleszczykach. — Licytacja na zaopatrzenie magazynów wojskowych w Tarnopolu. — Licytacja na dostawę mąki żytniej i pszennej w Czortkowie.

Dnia 4. sierpnia: Wyzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Czortkowie. — Wyzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Zaleszczykach.

Dnia 5. sierpnia: Wyzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Tłustem i w Jezierzanach.

Dnia 7. sierpnia: Sprzedaż 600 cetnarów potażu w Czerniowcach.

KRONIKA.

Nakłady dzienników amerykańskich wzmagają się coraz bardziej, przeczec prasy w tym kraju muszą być tak urządzone, żeby ile możności jak najspieszniej odciskały potrzebną ilość egzemplarzy. Dla dziennika Lloyd'a „Wakly Newspaper“ w Londynie zbudowano maszynę o sześciu cylindrach, piątą tego rodzaju, a jedyną, która znajduje się w Europie. Najsilniejsze prasy, jakie kiedykolwiek zbudowano, są o ośmiu cylindrach, które odciskają 20.000 egzemplarzy na godzinę, czyli 333 na jedną minutę. Takich pras istnieje trzy tylko, a każda kosztuje 100.000 franków. Dwie pierwsze zbudowano dla dziennika „Philadelphia Ledger“, który wychodzi codziennie w 80.000 egzemplarzy. Wkrótce potem zamówił „New-York-Sun“ trzecią taką maszynę, której używa razem z czterocylindrową prasą, i odbija dziennie 30.000 egzemplarzy. „Herald“ używa dwóch maszyn o 4 i jednej o 6 cylindrach, które odciska 40.000 egzemplarzy na godzinę. Inne dzienniki mają maszyny o 4 i 6 cylindrach. Maszyny o 4 cylindrach odbijają po 10.000, o 6 cylindrach po 15.000, a o 8 cylindrach po 20.000 egzemplarzy na godzinę.

— Dawny Paryż zawierał w swym okręgu duże ogrody, które powoli musiały ustępować wzrastającej ludności i przemysłowi. Teraz ogranicza się stolica francuska prawie tylko na ogrodach publicznych, zajmujących zaledwie 1,500.000 metrów z całej powierzchni miasta, która wynosi 34,025.607 metrów.

— Miasto Bourges przygotowało dla wracających z Krymu czterech baterii 12go pułku artylerii bardzo świetnie przyjęcie. Łuki tryumfalne, girlandy, oświetlenie i toasty, słowem niezłego nieszczędzone, by ile możności uświetnić to przyjęcie. Najgłośniejszą częścią zaś tego festynu stanowiły śniadanie i herbata, które miasto raczyło te wojska. By dać wyobrażenie o obfitości tych uczt, donosi „Journal du Cher“, że zjedzono na nich: 1534 funtów chleba, 480 funtów zimnej pieczeni cielęciej, 210 funtów wędliny, 216 funtów sera, wypito

zaś 2600 kwart wina. Na wieczorze wypito 150 waz ponczu, 50 waz grzanego wina, 400 butelek piwa, a zjedzono 700 poreyi lodów, 40 funtów konfitur i smażonych owoców i 150 tuzinów rozmaitych ciast. Przy tem wszystkim nakoniec wypalono do 1200 sygarów.

— *Amerykańska łódź do ratowania.* Patentowany wóz do ratowania wynalazku pana Franci z metalu jest to rodzaj łodzi z miedzi i żelaza z sklepieniem wickiem. Wóz ten mieści w sobie cztery do pięciu osób; gdy wsiada, zamykają drzwi, a raczęj wieko na zasuwki, i ciągną wóz do ładu. Łódź wisi na krótkich łańcuchach, opatrzonych u góry silnymi kolkami, do których przymocowana jest gruba lina łącząca okręt z brzegiem; po obu jej końcach znajdują się powrozy, za pomocą których ciągnie się łódź od brzegu do okrętu i napowrót. Nie jest to rzecz weale przyjemna zamknąć się w tak ciemnej i okropnej skrzyni, by przeprować się może śród nocy przez niebezpieczną przepaść; ale potrzeba ratowania życia łagodzi to nieprzyjemne wrażenie. Łódź ta ani przypuszcza światła, ani znajdują się w niej jakiegokolwiek otwory; tego bowiem niepotrzeba weale, gdyż znajdujące się wewnątrz powietrze wystarcza na kwadrans do oddechania, a przejazd łodzi nie trwa nigdy dłużej nad 2 do 3 minut. Dawnej niedogodności, że jadący musieli leżeć do połowy, i w tej postawie byli zupełnie bezwładni, zaradzono teraz podwyższeniem wieka po bokach, tak, że pasażery mogą trzymać głowę do góry. Pierwszy wóz tego rodzaju, który niedawno przybył do Liwerpolu, jest to podarunek jakiegoś prywatnego dla zakładu Royal National Lifeboat Institution, który chce go ustawić na jakim niebezpiecznym punkcie wybrzeża angielskiego, by doświadczyć jego użyteczności.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 30. Dodatku tygodniowego.